

STICHTING DRIEL-POLEN

Nieuwsbrief, 2020

Beste veteranen, weduwen en familieleden van veteranen en vrienden van onze Stichting.

Wat een jaar is 2020 geworden. Door de coronapandemie zag voor iedereen dit jaar er totaal anders uit dan vooraf gedacht. In het voorjaar hielden we al snel rekening met een hele andere manier van herdenken. We zijn blij dat het gelukt is om een livestream te realiseren waardoor velen, zowel in binnen- en buitenland, met ons verbonden zijn geweest.

We hebben met alle beperkingen toch een mooie plechtigheid kunnen realiseren. Maar wat hebben we de aanwezigheid van onze veteranen, nabestaanden, vrienden en alle belangstellenden gemist. Veel groter dan dit kon het contrast niet zijn in vergelijking met de herdenking van vorig jaar. Het werd een Polenherdenking in aangepaste vorm, met slechts enkele aanwezigen, geen publiek en dus bovenal geen veteranen, voor de eerste keer in 76 jaar.

Helaas zijn in het afgelopen jaar 3 veteranen overleden die in de voorafgaande jaren vaste gasten tijdens de herdenkingen waren. Jozef Wojciechowski, Hendryk Kubinski en onlangs Konstanty Staszkievicz. Hierdoor beseffen we dat herdenkingen zonder de aanwezigheid van veteranen op termijn een vast gegeven gaan worden.

Naast de herdenking bij het monument die u via de livestream kon volgen, waren er dit jaar een aantal andere activiteiten waarvan we hier een overzicht geven.

Bijdrage van de basisscholen in Driel

Op vrijdag 18 september bracht een klein groepje schoolkinderen van basisschool de Meeuwenberg een bezoek aan de begraafplaats in Oosterbeek.

Na een korte inleiding van voorzitter Arno Baltussen hebben de kinderen hun respect betuigd bij de graven van Poolse Militairen. Ze legden boeketjes bloemen in wit-rode kleuren en brandden op ieder Pools graf een kaars. Een groot aantal van de Poolse graven liggen rechts en links van de ingang aan de rand van de militaire begraafplaats. Dit zijn de graven van de militairen die, nadat ze gesneuveld waren, op het kerkhof in Driel begraven waren. In de zomer van 1946 zijn zij herbegraven op de militaire begraafplaats in Oosterbeek. De aan de noordzijde van de Rijn omgekomen Poolse militairen liggen in de vakken met hun Britse kameraden. De Poolse graven zijn goed te herkennen.

Maandag 21 september hebben de leerlingen van de groepen 6, 7, en 8 van de basisschool de Kameleon onder leiding van een van de leerkrachten een korte herdenking gehouden bij het monument aan het Polenplein en heeft ieder van hen een bloem gelegd. Een waardevolle invulling in het jaar dat slechts een beperkt aantal genodigden de herdenking op zaterdag konden bijwonen.

Onthulling van het Borstbeeld

Op vrijdagmiddag 18 september is het borstbeeld van Generaal-majoor Sosabowski onthuld. Het beeld staat in het plantsoen aan de kruising Baltussenweg – Vogelenzangsestraat in Driel. Tegenover de locatie van het beeld had de generaal in 1944 zijn hoofdkwartier tijdens operatie Market Garden: Molenstraat 12 in Driel.

Het beeld in Driel is een kopie van een borstbeeld dat op 23 september 2017 werd onthuld in Warschau. Bij die onthulling was het vaandel met de Militaire Willemsorde ook aanwezig. Op het borstbeeld prijkt de Bronzen Leeuw die in 2006 samen met de Militaire Willemsorde is uitgereikt door Koningin Beatrix.

Ter gelegenheid van de 75e herdenking van Operatie Market Garden besloot de gemeenteraad van Overbetuwe in juli 2019 tot de realisatie en plaatsing van dit borstbeeld in Driel. Vanwege het drukke programma dat jaar is besloten om de onthulling te verplaatsen

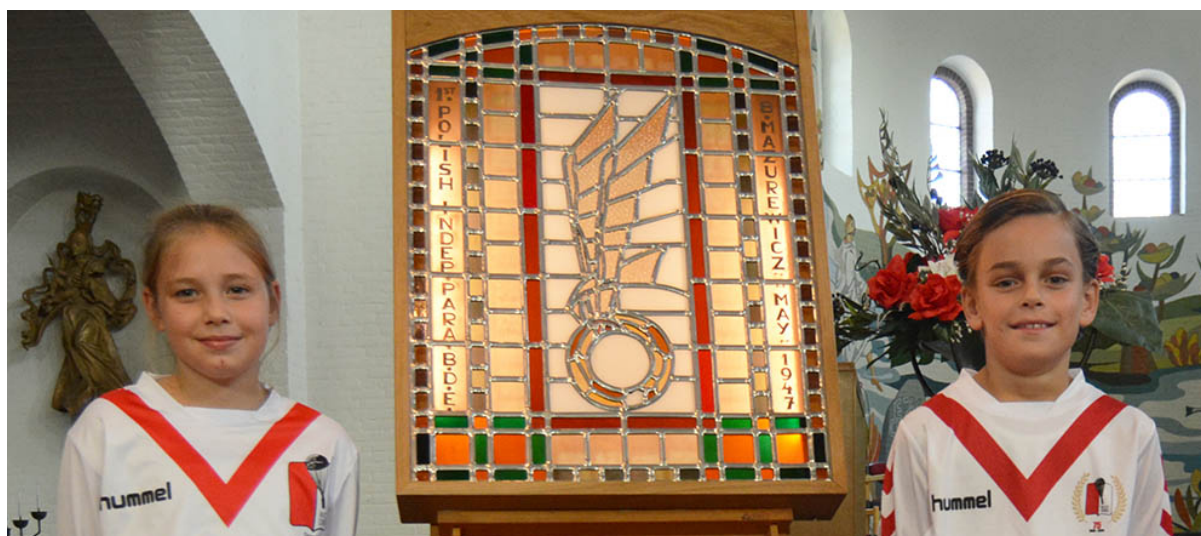
naar de 76e herdenking in 2020. Dan zou de onthulling en de generaal de aandacht krijgen die het verdient. Helaas konden we toen nog niet weten wat we nu weten; een wereldwijde pandemie. Tijdens de onthulling waren slechts een beperkt aantal genodigden aanwezig. Hopelijk kunnen we in 2021 weer de Poolse bijdrage aan onze vrijheid herdenken zoals we gewend zijn, mogelijk samen met de familie Sosabowski. Het plaatsen van een beeltenis van generaal Stanislaw Sosabowski geeft 'Herdenken, Beseffen en Beleven' een eigen, tastbaar gezicht. "Het is een uitdrukking van de dank van de Overbetuwe inwoners voor de bijzondere inzet voor onze vrijheid door de 1e Poolse Onafhankelijke Parachutistenbrigade en hun dappere generaal. Een band die wij koesteren toen, nu en in de toekomst," aldus onze burgemeester Mw. P. Hoytink-Roubos in haar toespraak.

Onthulling Glas in lood raam:

Vrijdagmiddag 18 september werd ook het glas-in-loodraam in het Informatiecentrum 'De Polen van Driel' onthuld. Het is een glas-in-loodraam met daarop de afbeelding van het Poolse parachutistenembleem. Het raam was in 1947 een gift van de Poolse parachutisten aan de nieuwgebouwde school die in de plaats kwam van de in 1944 vernietigde school. Behalve het raam schonken de militairen ook een substantieel bedrag voor de bouw. Een bedrag wat groot genoeg was om een centrale verwarming te installeren.

Het raam is gerestaureerd dankzij de steun van de lokale voetbalvereniging die dit jaar haar 75-jarig jubileum viert. De vereniging is in 1945 opgericht en het tenue heeft de kleuren van de Poolse vlag: Wit voor het shirt, rood voor de shorts. Het later aangenomen embleem toont een parachutist tegen een wit-rode achtergrond. Iedere zaterdag in het voetbalseizoen lopen zo 35 teams op de voetbalvelden in deze Poolse kleuren.

De volledige geschiedenis leest u hier in het [Nederlands](#).

Herdenking:

Zoals aangegeven was het dit jaar een bijzondere herdenking. Vorig jaar ongeveer 3.000 gasten en belangstellenden op en rondom het plein. Dit jaar ongeveer 30 gasten. Helaas ook zonder veteranen en/of hun familieleden. Het was voor hen niet verantwoord de reis te maken en aanwezig te zijn.

Na 75 jaar voelden wij ons zeer onvolledig zonder de veteranen, het koor en orkest van de Nederlandse en Poolse jeugd, de jongeren uit Polen die gedichten schreven, veel vrijwilligers en zo'n duizend geïnteresseerden.

De livestreaming maakte het gelukkig mogelijk de herdenking te volgen. De vele reacties uit buiten- en binnenland maakten duidelijk dat dit zeer werd gewaardeerd.

Voor de meeste vrijwilligers was het ook een bittere pil dat zij hun jaarlijkse bijdrage niet konden leveren.

Voor de jeugd van de voetbalclub was het wennen om bij de kranslegging een grotere rol te hebben dan voorheen. Zij hebben dit prima gedaan en dit is door alle aanwezigen en via de livestream zeer gewaardeerd.

Hopelijk kunnen wij volgend jaar weer het oude draaiboek uit de kast halen, veteranen en/of hun familieleden en vele belangstellenden ontvangen.

Wisseling Secretariaat Stichting:

Sinds februari van dit jaar heeft er op het secretariaat een wisseling plaatsgevonden. Stineke Veenhuizen heeft het secretariaat overgedragen aan Ellis Beke. Er zit dus een ander gezicht achter het e-mailadres Info@driel-polen.nl. Onderstaand een bericht van beide dames, allereerst **Stineke**:

Het secretariaat van de Stichting heb ik in januari 2011 overgenomen van Luit G. Veenhuizen, mijn echtgenoot die in oktober 2010 is overleden.

Door hem was ik al vertrouwd met het bestuur van de Stichting en zodoende kende ik Arno en Niek. Ook als vrijwilliger draaide ik al een aantal jaren mee op de herdenkingsdag, eerst als EHBO'er, later deed ik samen met Bep Jacobs (eerder ook met Hans Kardol) de registratie van de kransen en de bloemstukken.

De werkzaamheden van het secretariaat zouden bestaan uit: het bijhouden van het adressenbestand, het maken van de verslagen van de bestuursvergaderingen, de

uitnodigingen versturen en wat correspondentie bijhouden, toen onwetende van de grote ontwikkeling die de Stichting de komende 9 jaar zou meemaken.

Het adressenbestand groeide, er werden emailadressen toegevoegd. De agenda werd groter, meer punten voor de vergadering, de verslagen werden langer, voorzien met actiepuntenlijsten.

Het gemak van het digitale tijdperk breidde zich uit en er werden ook heel veel uitnodigingen en nieuwsbrieven per e-mail verstuurd.

De telefoon werd iets minder gebruikt evenals de correspondentie per briefpost, maar de computer des te meer, zodat heel veel communicatie via dit medium verliep en nu nog verloopt.

Vele relaties leerde ik via de e-mail kennen, het was makkelijker en vlugger communiceren.

Op de herdenkingsdag zag ik velen, alleen tot een gesprek kwam het niet altijd, omdat ik kort voor de herdenking nog bezig was en tijdens de receptie lang niet iedereen kon begroeten. De contacten met de nabestaanden hadden mijn grote belangstelling, hen zocht ik meestal tijdens de receptie wel op.

De veteranen waren voor mij belangrijk, zij hadden immers gevochten voor onze vrijheid. Ik vond het een voorrecht ze ieder jaar weer te mogen begroeten.

Het stemde mij, net als iedereen in het bestuur, verdrietig dat in een korte periode de veteranen Jozef Wojciechowski, Hendryk Kubinski en onlangs Konstancy Staszkievicz zijn overleden. Deze drie hebben jarenlang de herdenkingen bijgewoond. Ik bewaar goede herinneringen aan hen.

Het waren dierbare 9 jaren voor mij met vele hoogtepunten:

- De opening van het Informatiecentrum “Verbonden door vriendschap en dankbaarheid” op 18 september 2014,
- Het bezoek van ZKH Koning Willem Alexander en President van de Republiek Polen dr. B. Komorowski tijdens de 70e Herdenking in 2014,
- De Vrijwilligersprijs 2014 van de gemeente Overbetuwe,
- De overdracht van de door Cora Baltussen aangeschafte fototentoonstelling (moderne versie) aan het Poolse Leger Museum in Warschau op 13 april 2015 en de originele op 24 september aan de 6^e Airborne Brigade Polen in Krakau,
- De doop van de Generaal Sosabowski tulp op 8 mei 2017,
- De onthulling van de buste van General Sosabowski in Warschau op 23 september 2017.
- En tot slotte de 75^e Herdenking in 2019 met de opening van de tentoonstelling van het Poolse Leger Museum in het Informatiecentrum, de dropping op zaterdag aan de Boltweg, de herdenking op het Polenplein met de aanwezigheid van de Prince of Wales, ZKH Prins Charles, en op de zondag de sluiting van de Airborne herdenkingen 2019 in de uiterwaarden met een overtocht over de Rijn.

Dit jaar werd ik tijdens de 76^e Herdenking aangenaam verrast met de Poolse Leger Medaille, in het zilver, door de Minister van Defensie van de Republiek Polen toegekend en aan mij overhandigd door de Poolse ambassadeur in Nederland dr. Marcin Czepelak.

Met dankbaarheid kijk ik terug op prachtige jaren Stichting Driel-Polen. Aan de nieuwe secretaris Ellis Beke – Altink heeft de Stichting een goede kracht. Ik ben blij dat zij het secretariaat van mij heeft overgenomen, ik wens haar ook hele mooie en leerzame jaren. Tot slot wil ik eenieder hartelijk danken voor de fijne contacten en ik hoop velen van u te zien op de komende, COVID-19 vrije, herdenking in Driel.

Hartelijke groeten en blijf gezond,
Stineke Veenhuizen

Ellis Beke:

De Polenherdenking is verbonden met mijn leven al zolang ik me kan herinneren. Als 3-jarige kwam ik in 1974 in Driel te wonen. Mijn ouders hadden hun huis opengesteld als gastgezin voor Poolse veteranen die de jaarlijkse herdenking bezochten. In 1979, ik was toen 8 jaar oud, kwam veteraan Arciszewski met zijn vrouw Ludmilla in huis. We bezochten hen in 1980 in London, tijdens de vakantie. Mijn vader werd daarna door Albert Baltussen, de broer van Cora, gevraagd als secretaris van het comité Driel-Polen, zoals dat toen nog heette. Ik legde als schoolkind bloemen tijdens de herdenking, zong in het kinderkoor, later werd ik gastvrouw; ontving de gasten, gaf kransen aan en hees ik een van de vlaggen. Ik coördineerde de laatste 2 jaar de kranslegging en werd in 2019 gevraagd om het secretariaat over te nemen. Ik heb even getwijfeld, want ik zag van dichtbij hoe druk Stineke er mee was. Ik had echter niet heel lang nodig om de knoop door te hakken. Ik zie het als een eer, om de band die ik met de herdenking en de Polen heb gekregen door alle jaren, op deze manier voort te zetten. Het blijft belangrijk om het verhaal van de Polen van Driel voor het voetlicht te brengen!

Cora Baltussen en ik tijdens een kranslegging bij een van de herdenkingen

Onderscheidingen:

Naast dat Stineke Veenhuizen onderscheiden is met de zilveren medaille, zijn Bep Jacobs (rechts) en Margreet Altink (Links) onderscheiden met de bronzen militaire medaille van het Poolse leger.

Deze werd aan de dames uitgereikt na de herdenking door de Poolse ambassadeur in Nederland dr. Marcin Czepelak. We zijn als Stichting enorm trots op de verdienste van deze dames voor onze Stichting en het werk dat ze afgelopen jaren gedaan hebben.

Lopende projecten

Vorig jaar hebben wij u geïnformeerd dat wij diverse projecten hadden opgestart. Door corona zijn deze vertraagd of deels stil komen te liggen. Voor de realisatie hebben wij een jaar uitstel gekregen en moeten de nog lopende projecten eind mei afgerond zijn.

- het opknappen van het glas-in-loodraam is inmiddels gerealiseerd. Zie hierboven.
- het aanbrengen van beeldschermen in het IC: De interviews van ooggetuigen is stil komen te liggen. Hopelijk kunnen wij voor eind mei nog enkele opnamen. De beeldschermen worden in ieder geval voor eind mei geïnstalleerd met de reeds beschikbare interviews.
- de samenstelling van een presentatie met een uitgebreide buitenexpositie zie: [Poolse bevrijders: Extra informatie bij de panelen - Stichting Driel-Polen \(driel-polen.nl\)](#), is voor een groot deel gereed. Er moet via individuele gesprekken nog informatie worden ingewonnen. Helaas hebben wij, in samenwerking met de organisatie Polen in Beeld slechts 1 online presentatie kunnen realiseren. Andere geplande bijeenkomsten moesten in het kader van coronarichtlijnen helaas worden uitgesteld.

Heeft u belangstelling voor een online lezing of –zodra het weer kan – een lezing bij u op locatie, neemt contact op via Info@driel-polen.nl

- het ontwikkelen van een route-app die gebruikt kan worden door wandelaars, fietsers of automobilisten. De route is bekend en de informatie daarvoor samengesteld. Voor de digitale invulling wordt in samenwerking met de andere Airborne gemeenten hard gewerkt om ook dit voor eind mei klaar te hebben.

Digitalisering archief – Een oproep

In september hebben wij, ondersteund door partners zoals het Airborne Museum en het Gelders Archief, twee aanvragen gedaan voor subsidie van het digitaliseren van ons archief. Een aanvraag is inmiddels gehonoreerd. De beslissing van de andere aanvraag wordt in februari verwacht.

Onze inschatting is dat van het benodigde budget € 5.000,- niet door de subsidies zal worden gedekt. Deels hopen wij dit te kunnen compenseren met de inzet van vrijwilligers.

Voor het andere deel doen wij een beroep op u en iedereen die de stichting een warm hart toedraagt. U kunt een bijdrage doneren door deze over te maken op onze rekening NL67 RABO 0315 1131 46 BIC: RABONL2U onder vermelding van 'Archief'.

Meer informatie lees u op [Steun de digitalisering van ons archief](#)

Vrijwilligers kunnen zich aanmelden via info@driel-polen.nl.

Vooruitzichten 2021

Naast het afronden van de lopende projecten en aandacht voor de officiële ingebruikname daarvan staan in het komende jaar weer enkele bijzondere gebeurtenissen gepland:

Op zondag 19 september 2021

In het kader van het 75-jarig bestaan zou op uitnodiging van het bestuur van RKSv op de zondag na de herdenking door het 1ste elftal een wedstrijd gespeeld worden tegen het team van de 6^e Airborne Brigade uit Polen. Als de coronamaatregelen dit toestaan wordt deze wedstrijd nu op 19 september 2021 gespeeld. RKSv wil op deze manier naast het logo en de kleding nog actief invulling geven aan de herinnering aan onze Poolse bevrijders.

Musical 'Bring my love to Poland'

De Stichting Music Herveld bereidt een musical 'Bring my love to Poland' voor. Een initiatief naar aanleiding van 75 jaar bevrijding van ons land in 2020. De exacte datum van de uitvoering is nog niet bekend.

in Driel 2021

De herdenking in Driel staat gepland voor **zaterdag 18 september om 15.00 uur**.

Van harte hopen wij dat de gezondheid van de nog in leven zijnde veteranen van de 1ste Poolse Onafhankelijke Parachutistenbrigade en van de weduwen van deze Poolse parachutisten zo goed is dat zij komend jaar bij de herdenking aanwezig kunnen zijn.

Wij wensen u Prettige Kerstdagen en een voorspoedig en gezond 2021 toe.

December 2020

Stichting Driel-Polen

